

عینک نامرئی و ارتوپتیک

دکتر ابوالفضل سعیدی *

باتجارب گذشته وقتی عینک نامرئی در قسمت ارتوپتیک موثر خواهد بود که بتوان مدت زیادی در روز آنرا در چشم باقی گذاشت یا لااقل بطور تناوب با عینک بشود آنرا مدت نسبتاً طولانی بکار برد .

در صورتیکه بتوان عینک نامرئی را جانشین عینک معمولی نمود فوایدی خواهد داشت که اولاً اختلاف اندازه تصویر را در دو چشم کم مینماید ، ثانیاً خاصیت منشوری را که در عینکهای معمولی هست کم میکند ، ثالثاً میدان بینائی را نسبتاً طبیعی مینماید و رابعاً از نقطه نظر زیبایی مناسب است .

در بیماران مبتلابه آفاکی یک چشمی بعلت قدرت زیاد ، عینک معمولی تصویر را در ته چشم بزرگتر از معمول نشان میدهد ولی عینک نامرئی این عیب را نخواهد داشت و در نتیجه دید دوچشمی را بخوبی برقرار میسازد .

در بیماران مبتلا به عیب انکسار زیاد مانند میوپی های شدید استعمال عینک نامرئی دید را خیلی بهتر از عینک معمولی مینماید .

در آنیزومترپی در حال پیشرفت که نمیتوان عیب انکسار را کاملاً تصحیح نمود عینکهای معمولی بعلت دوبینی و اختلاف تصویر در دو چشم قابل تحمل نخواهد بود در صورتیکه عینک نامرئی این عیب را نخواهد داشت .

در هیپرمتری توأم با آنیزومترپی که بیش از ۴ دیوپتر باشد استفاده از عینک نامرئی مفید خواهد بود .

همانطوریکه در فوق گفته شد در آفاکی های یک چشمی که بعلت کاتاراکت میباشد بکار بردن عینک نامرئی فوق العاده مفید خواهد بود .

در اطفال که میوپی شدید و آنیزومترپی دارند تجویز کونتاکت لنز (Contact lense) نیز مفید است .

در ۱۹۶۵ روین نشان داد که بیماران فوق خیلی زود دیدشان بهبودی مییابد

* رئیس بخش چشم پزشکی بیمارستان فارابی

البته باید تصحیح عیب انکسار را بهتر از معمول انجام داد.

استیگماتیسم و انیزومترپی با درجه بالا چنانچه عینک معمولی را بکار برند ممکن است دو بینی تولید نماید ولی بکار بردن کونتاکت لنز نه فقط حدت بینائی را بهتر میکند، دو بینی که بعلت حرکت کره چشم پیدا میشود از بین میبرد. هتروفوری و انیزو کونیا- در این موارد نیز بکار بردن کونتاکت لنز بعلت مساوی کردن تصاویر داخل دو چشم موجب رضای فوق العاده بیمار خواهد بود.

عینک نامرئی و استرایسیسم - در استرایسیسم هائی که در نتیجه هیپرمتری با تقارب زیاد همراه است یا اشکال دیگر تطابقی قدرت عینک نامرئی باید بیش از عینک معمولی باشد برای آنکه دید دو چشمی برقرار گردد در صورتیکه تطابق اثری در روز استرایسیسم نداشته باشد عینک نامرئی مفید نخواهد بود.

چنانچه کونتاکت لنز را از نظر زیبایی بخواهند بکار برند عمل جراحی برای بهبودی استرایسیسم قبلاً لازم خواهد بود.

در انحرافات چشمی فلجی که دو بینی دارند در صورتیکه چشمی که دید کمتر دارد به بندند دو بینی از بین میرود. در اینجا بجای گذاردن کونتاکت لنز بهتر است از هاپتیک لنز (Haptic lense) استفاده نمود و دیگر احتیاج به دوختن پلکها نمیشد.

آمبلیوپی

بعضی بیماران که کمی دیدشان در اثر وضع غیر طبیعی قرنیه میباشد مانند استیگماتیسم نامنظم یا قرنیه مخروطی یا بیماران عمل شده از پیوند قرنیه - در نزد این اشخاص بکار بردن عینک مرئی نتیجه فوق العاده خوبی را در بر خواهد داشت. اما اگر این بیماریها از طفولیت شروع شده باشد نتیجه بهبودی نسبی خواهد بود.

در استیگماتیسم با درجه بالا مخصوصاً بطور مایل که امبلیوپی نسبی حاصل میشود عینک معمولی کمتر میتواند آنرا تصحیح نماید در صورتیکه کونتاکت لنز خیلی بیشتر از آنکه تصور میرود باعث بهبودی دید بیمار میگردد.

در مواردی که عینک نامرئی برای عیب انکسارهای دو چشمی مانند آفاکی و میوپی بکار میرود در صورتیکه چشمی که دید بهتر دارد بطور قسمتی بسته شود یا آنکه بطور تناوب چشمها را به بندند نتیجه خوبی دارد (روبن و وکر ۱۹۶۷).

کونتاکت لنز و عمل جراحی در استرایسیسم

با وجود آنکه کونتاکت لنز عیب انکسار را بخوبی تصحیح مینماید معهدا باید

کاملاً بیمار تحت مراقبت باشد که آیا میتواند عينك نامرئی را تحمل کند یا خیر .
در استراییسمهای بازایوه انحراف $5 +$ تا $10 -$ درجه ، ممکن است بکار بردن آن
انحراف را تصحیح نماید .

در مواردیکه کونتاکت لنز حدت بینائی را بهتر میکند یا در درمان امبلیوپی باید
آنرا قبل از اقدام بعمل جراحی تجویز نمود .

در واقعیکه زاویه انحراف زیاد است استراییسم را باید قبل از تجویز عينك
نامرئی، عمل جراحی نمود .

در تمام بیماران با عیب انکسار زیاد بهتر است بعد از عمل جراحی عیب انکسار
را کاملاً تصحیح نمود .

خلاصه - بطور مختصر بکار بردن کونتاکت لنز از نظر بهبودی بیماران با عیب
انکسار کمک فوق العاده به ارتوتپتیک خواهد نمود . مخصوصاً در مواردیکه دید دوچشمی
مساوی با بکار بردن عينك معمولی حاصل نمیشود .

انیزومترپی

عدم تساوی قدرت دید دوچشمی از اینکه دید دوچشمی کامل حاصل شود
جلوگیری خواهد کرد یا بعلت انیزو کونیا یا بعلت محدود بودن میدان بینائی يك
چشمی حتی موقعیکه با عينك معمولی عیب انکسار را تصحیح نمایند .

معایب فوق با بکار بردن کونتاکت لنز بخوبی بر طرف میشود و دید دوچشمی
برقرار میگردد ، بکار بردن عينك نامرئی توام با تمرینات ارتوتپتیک در انیزومترپی و
امبلیوپی نتیجه خوبی در بر دارد .

اینجانب در سال ۱۹۶۷ که در بخش کونتاکت لنز بیمارستان مورفیلد لندن با
مستروبن مشغول بکار و مطالعه و تمرین روی بیماران بودم از بکار بردن عينك نامرئی
توام با تمرینات ارتوتپتیک در موارد فوق شاهد بهبودی بیماران بودم .

منابع اکتسابی :

REFERENCE

- 1- Arden G B. (1967) Pro. Roy.
- 2- Jessen G.N. (1964)
- 3- Ruben. N. (1967) Brit. orth.
- 4- Walker (1967) Brit orth.